

NOTA INFORMATIVA

SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM SOBRE INDEFINITS NO FIXES A LES SOCIETATS MERCANTILS PÚBLIQUES

El Tribunal Suprem en sentència de 18 de juny de 2020 del Ple de la Sala de lo Social–sentència 474/2020 - ha posat fi a la polèmica sobre la situació jurídica de les persones treballadores amb contractació irregular a les societats mercantils públiques.

SUPÒSIT DE FET

El supòsit de fet és sobre una societat mercantil pública estatal com és AENA SA., en públic estatal d'aeroports espanyols i navegació aèria.

El Tribunal Suprem havia de decidir si la celebració de contractes en frau de llei per una societat mercantil enquadrada en el sector públic, comporta que es reconegui a les persones treballadores afectades la condició de fixes de plantilla o, pel contrari, s'han de declarar indefinides no fixes.

SENTÈNCIA RECORREGUDA

La sentència recorreguda al Tribunal Suprem de 5 d'abril de 2018 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, considerava que les societats mercantils públiques no són administracions públiques, ja que estan sotmeses a les normes de dret privat, tant en la seva organització com en la seva activitat, inclosa la contractació, i per tant, declarava a les persones treballadores amb contracte temporal en frau de llei en les societats mercantils públiques en fixes de plantilla, i en cap cas com a indefinides no fixes. Segons el TSJ de Catalunya, els principis d'igualtat, mèrit i capacitat, no són aplicables a les societats mercantils públiques.

NORMATIVA APLICABLE

La normativa en que es fonamenta el Tribunal Suprem per estimar el recurs d'AENA SA, i cassar i anul·lar la citada del Tribunal de Justícia de Catalunya és la que a continuació exposem.

Article 55 EBEP: La norma regula l'accés a "l'ocupació pública" no només a "la funció pública". És un concepte molt més ampli l'accés a l'ocupació pública, que s'ha de fer, segons el citat article, pels principis d'igualtat, mèrit i capacitat.

Article 2.1.d) EBEP: L'EBEP s'aplica a les "entitats de dret públic". Aquí no estarien incloses les societats mercantils públiques que són "entitats de dret privat". És important apuntar en aquest sentit que l'EBEP diferencia clarament entre "entitats de dret públic" i "entitats del sector públic", en que estarien incloses en aquesta última definició les societats mercantils públiques regides pel dret privat.

Disposició addicional primera EBEP: La norma amplia l'àmbit d'aplicació subjectiva de l'article 55 EBEP que hem vist – l'accés a la ocupació pública mitjançant els principis d'igualtat, mèrit i capacitat -, en relació a l'article 2 de l'EBEP. I aquesta ampliació es fa a les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local, que no estiguin incloses en l'article 2. Per tant, l'EBEP no és aplicable amb caràcter general a les entitats del sector públic no incloses en l'article 2, però si que li són aplicables, a les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local encara que no estiguin incloses en aquest article 2, els principis d'igualtat mèrit i capacitat en l'accés a la ocupació pública, via la citada disposició addicional primera en connexió amb l'article 55.

Altres normativa d'aplicació: La sentència també es fonamenta en la normativa estatal, per mostrar que AENA, SA és un ens que està enquadrat en el sector públic estatal – recordem que la Disposició addicional primera de l'EBEP, inclou a les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local -. Les normes citades són la Llei 47/2003, de 26 de novembre general pressupostària, la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del Patrimoni de les administracions públiques, i altres normativa derogada o no aplicable, només a efectes d'interpretació.

Llei de pressupostos generals de l'estat 2017: Article 18.1.f) de la Llei 3/2017, de 27 de juny, de pressupostos general de l'estat pel 2017 que enquadra a les societats mercantils en el sector públic.

Conveni col·lectiu del grup d'empreses AENA: Acorda en els seus articles 23.2, 24.2 i 26.1 que l'ingrés a les empreses d'aquest grup respectarà els principis de mèrit, capacitat i publicitat.

CONCLUSIONS JURÍDIQUES DEL TRIBUNAL SUPREM

El Tribunal Suprem reconeix que en els pronunciaments anteriors sobre aquest tipus d'entitats no ha estat uniforme, fent tot un seguit de recordatoris en que en ocasions dictava la fixesa de la contractació temporal irregular, i a vegades la indefinició no fixe.

Segons literalment estableix la sentència, una posterior reflexió ha portat al Tribunal Suprem a concloure que amb caràcter general que la condició de treballador/a com indefinit no fixe si que és aplicable a les societats mercantils estatals, ja que a les “entitats del sector públic” – i encara que es regeixin per dret privat -, igual que a les administracions públiques o a les entitats de dret públic es regeixen pels principis d'igualtat, mèrit i capacitat, de conformitat amb lo disposat en la Disposició addicional primera de l'EBEP, en relació amb l'article 55.1 de l'EBEP. El concepte jurídic “d'entitat del sector públic” de la disposició addicional primera de l'EBEP inclou, segons el Tribunal Suprem, a les entitats privades que integren el sector públic institucional.

Per tant, les irregularitats en la contractació en les societats mercantils públiques que en dret privat, en aplicació de l'Estatut dels Treballadors porten a la indefinició del contracte de treball, en aquest supòsit comporta la declaració d'indefinit no fix, amb dret a ocupar la plaça fins que es cobreixi pel procediment previst o s'amortitzi.

APUNT FINAL

Per últim recordar, encara que la sentència del Tribunal Suprem no ho recull, que la Llei 6/2018 de 3 de juliol de pressupostos generals de l'Estat per l'any 2018, per tant posterior a la sentència del 5 d'abril de 2018 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i de la sentència de primera instància del Jutjat social 17 de Barcelona de 28 de setembre de 2017, en la disposició addicional 29 referida a les societats mercantils públiques, estableix una taxa addicional per la estabilització de la contractació temporal de les places dotades pressupostàriament, que hagin estat ocupades de forma temporal e ininterrompuda almenys tres anys anteriors a 31 de desembre de 2017. Aquests processos s'han d'articular, segons la llei de pressupostos, garantint els principis de lliure concurrència, igualtat, mèrit i capacitat i publicitat, el que vindria a reforçar els arguments esgrimits pel Tribunal Suprem en aquesta sentència.

Nota informativa: l'objectiu d'aquest butlletí és simplement informar d'aquelles novetats que creiem d'interès. En cap cas pretén ser una via d'assessorament legal. Si necessiteu qualsevol dubte i/o aclariment, o ampliació sobre el contingut d'aquest butlletí no dubteu en posar-vos en contacte amb els professionals del despatx.